

Stanowisko prawne w sprawie ustalenia, czy i na jakich warunkach Spółki wodne mogą, w celu dochodzenia roszczeń, uzyskiwać dane osobowe osób odnoszących korzyści z urządzeń spółki wodnej lub przyczyniających się do zanieczyszczenia wód, dla których ochrony spółka wodna została utworzona i na tej podstawie zobowiązanych do ponoszenia świadczeń na rzecz tej spółki (wg art. 454 ustawy Prawo wodne, t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 2268).

1. Stan faktyczny:

Według przedstawionego stanu faktycznego celem działania Spółki wodnej jest na obszarze objętym jej działaniem wykonywanie, utrzymywanie oraz eksploatacja urządzeń, w tym urządzeń wodnych, służących do zapewnienia wody dla ludności, w tym uzdatniania i dostarczania wody, ochrony wód przed zanieczyszczeniem łącznie z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków oraz prowadzenie melioracji wodnych i prowadzenia racjonalnej gospodarki na zmeliorowanych gruntach, ochrony przed powodzią, odwadniania gruntów zabudowanych lub zurbanizowanych.

W przypadku części urządzeń wodnych cel działania Spółki może być osiągnięty wyłącznie kiedy na całym obszarze prace związane np. z udrożnieniem rowu melioracyjnego zostaną wykonane. W przypadku gdy część działek na obszarze objętym wykonywanymi pracami przez Spółkę wodną nie należy do członków Spółki i właściciel działki samodzielnie nie wykona koniecznych prac utrzymaniowych, to osiągnięcie celu w postaci regulacji przepływu wody na tym obszarze wymaga wykonania odpowiednich prac na terenie takiej działki. Spółki wodne w tym ostatnim przypadku ponoszą koszt takich prac.

Prace powyżej opisane spółka wodna może wykonywać na rzecz swoich członków oraz na rzecz innych posiadaczy nieruchomości niebędących członkami spółki wodnej (osób fizycznych lub prawnych oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej). Wykonywanie czynności na rzecz tych osób, opisanych w ustawie Prawo wodne, jako odnoszące korzyści z urządzeń spółki wodnej lub przyczyniające się do zanieczyszczenia wody, dla której ochrony spółka wodna została utworzona, jest podstawą do powstania zobowiązane tych osób do ponoszenia świadczeń na rzecz tej spółki.

2. Stanowisko prawne:

Według art. 454 pr.w. **jeżeli osoby fizyczne, prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej niebędące członkami spółki wodnej odnoszą korzyści z urządzeń spółki wodnej są zobowiązane do ponoszenia świadczeń na rzecz tej spółki.**

Świadczenia, o których w zdaniu poprzednim, mogą mieć charakter należności pieniężnych lub obowiązków o charakterze niepieniężnym, przy czym wysokość i rodzaj świadczeń oraz terminy ich spełnienia ustala starosta w drodze decyzji. Świadczenia mające charakter należności pieniężnej, którego zobowiązana osoba nie spełniła w terminie określonym ww. decyzji podlega przymusowemu ściągnięciu w trybie określonym w przepisach ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, a także stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (uprawnienia organów podatkowych przysługują staroście). Natomiast świadczenie, będące obowiązkiem o charakterze niepieniężnym i niespełnione w terminie określonym ww. decyzji starosty, podlega egzekucji w trybie określonym w przepisach ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Co do zasady wprowadzenie administracyjnego trybu egzekucji świadczeń pieniężnych (lub niepieniężnych) wyłącza możliwość samodzielnego dochodzenie roszczeń o zapłatę przez Spółkę na drodze powództwa cywilnego wniesionego przeciwko ww. osobom.

Równocześnie art. 454 prawa wodnego bezpośrednio nie określa kompetencji starosty do wszczynania przez starostę postępowania z urzędu w sprawie ww. świadczeń. Stąd też postępowania o ustalenie wysokości zobowiązania starosta może wszcząć również na wniosek spółki wodnej.

Dlatego spółka wodna, w celu zabezpieczenia środków koniecznych na realizację celu do którego jest powołana, może podjąć samodzielne działania przed wystąpieniem o wydanie ww. decyzji starosty.

Działania te mogą poprzedzać wykonywanie prac poprzez ustalenie posiadacza nieruchomości, na terenie której będą realizowane prace albo obejmować wystąpienia do osoby fizycznej, prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, które niebędącej członkiem spółki wodnej i odnoszącej korzyści z urządzeń spółki wodnej o dobrowolne spełnienie określonego świadczenia pieniężnego lub niepieniężnego z tego tytułu.

Takie wystąpienie jest wyłącznie poinformowaniem ww. osoby o odniesieniu korzyści z urządzeń spółki wodnej i wskazaniem, że Spółka może w celu jej dochodzenia złożyć do starosty wniosek, który będzie skutkował wydaniem stosownej decyzji administracyjnej, w której starosta określi wysokość zobowiązania osoby wezwanej a także określi termin i będzie mógł prowadzić postępowanie egzekucyjne wobec ww. osoby. W informacji przekazywanej przez Spółkę wodną zostanie określona wartość zobowiązania oraz okoliczności uzasadniające jej dochodzenie. Starosta wszczynając postępowanie będzie zobowiązany do weryfikacji informacji uzyskanych od spółki przed wydaniem decyzji opartej na art. 454 ust. 3 pr.w.

Stąd też można ocenić, że spółka wodna posiada interes prawny w uzyskaniu danych osobowych posiadaczy nieruchomości wskazanych w art. 454 ust. 1 pr.w., w związku z koniecznością np. wpięrow poinformowania posiadaczy nieruchomości o zamiarze prowadzenia prac a po realizacji prac w celu uzyskania świadczeń na rzecz tej spółki odpowiednich do odniesionych korzyści.

Ponadto można przyjąć, że wykonywanie przez spółkę wodną jej statutowych zadań dotyczących gospodarki wodnej stanowi realizację zadania w interesie publicznym. W interesie publicznym jest prowadzenie działalności przez spółkę wodną w celu zaspokajania wskazanych przepisami ustawy prawo wodne potrzeb posiadaczy nieruchomości w zakresie gospodarowania wodami. Cele te zostały opisane przykładowo (jako katalog otwarty) w art. 441 ust. 3 pr.w. Przetwarzanie danych osobowych konieczne jest do zapewnienia ustalenia danych osób odnoszących korzyści z działalności spółki w sposób opisany w art. 454 ust. 1 pr.w.

Dlatego spółka wodna może podejmować czynności w celu ustalenia danych osobowych osób opisanych w art. 454 ust. 1 pr.w.

Przetwarzanie danych osobowych może odbywać się z poszanowaniem zasad wynikających z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) oraz ustawy o ochronie danych osobowych z dnia 10 maja 2018 roku (Dz. U. z 2018 r., poz. 1000).

Ponadto przetwarzanie danych osobowych nie może naruszać innych przepisów szczególnych, w których uregulowane są zasady ujawniania danych osobowych np. ustawy Ordynacja podatkowa z dnia 29 sierpnia 1997 r. (t.j. w Dz.U. z 2018 r., poz. 800). Wspomniana ustawa Ordynacja podatkowa reguluje m.in. zasady przetwarzania danych objętych tzw. tajemnicą skarbową. Tajemnica skarbową obejmuje wszelkie indywidualne dane zawarte w deklaracji oraz innych

dokumentach składanych przez podatników, płatników lub inkasentów. Spółki wodne nie są wskazane w tej ustawie jako uprawnione do otrzymywania danych o podatnikach, zawartych w złożonych deklaracjach podatkowych. Dane o posiadaczach nieruchomości, przetwarzane w związku z zobowiązaniami podatkowymi, nie mogą być udostępnione przez organy administracji pełniące funkcje organów podatkowych np. wójtów lub burmistrzów.

Dlatego czynności spółek wodnych w celu ustalenia danych osobowych osób wskazanych w art. 454 ust. 1 pr.w. mogą obejmować wyłącznie występowanie do organów administracji przetwarzających dane, które wg przepisów szczególnych mogą być ujawniane (np. ewidencja gruntów, Polskie Wody w zakresie ewidencji melioracji wodnych).